

Verslag panelbijeenkomst DNB ZBO-verantwoording 2017 d.d. 12 februari 2018

Verslag van de panelbijeenkomst over de door DNB opgestelde ZBO-verantwoording 2017. De vertegenwoordigers van de representatieve organisaties geven via dit overleg advies naar aanleiding van de verantwoording. De instemmingsbevoegdheid ligt bij de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Aanwezig:

Nederlandse Vereniging van Banken (NVB)

Verbond van Verzekeraars (VvV)

Pensioenfederatie (PF)

Holland Quaestor (HQ)

Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS)

Vereniging van Vermogensbeheerders & -Adviseurs (VV&A)

Association of Proprietary Traders (APT)

Nederlandse Vereniging van Geldtransactiekantoren (NVGTK)

Het ministerie van Financiën (MinFin)

De Nederlandsche Bank (DNB)

Zorgverzekeraars Nederland (ZN)

Verenigde Betaalinstellingen Nederland (VBIN)

Afwezig:

Euronext

Betaalvereniging Nederland (BN)

Travelex N.V. (Travelex)

Het ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid (SZW)

1. Opening en vaststellen van de agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom bij de panelbijeenkomst over de ZBO-verantwoording 2017. Omdat de Staat van het Toezicht als separate publicatie is komen te vervallen en voortaan wordt beschreven in de Toezicht Vooruitblik, worden alleen bij de bespreking van de concept ZBO-begroting in het najaar break-out sessies gehouden. Om deze reden wordt vandaag de ZBO-verantwoording plenair besproken. De agenda wordt vastgesteld.

2. Presentaties toezicht, resolutie, DGS en ZBO-begroting

DNB geeft presentaties over toezicht, resolutie, DGS en de kosten en financiering.

DUFAS geeft aan dat in de concept-ZBO verantwoording wordt gesproken over een onderzoek naar de liquiditeitsrisico's van Nederlandse openeind beleggingsfondsen, maar dat een duidelijke conclusie, in de zin van moeten we ons nu zorgen maken of niet, ontbreekt.

DNB antwoordt dat de zorg er niet alleen in 2017 is, maar ook in 2018. Deze zorgen beperken zich niet alleen tot DNB, maar die zijn internationaal.

De zorg betreft geldt minder ten aanzien van beleggingsfondsen in het algemeen, maar betreft vooral partijen die een hoge liquiditeit bieden en assets bezitten met een lage liquiditeit en zelf een bescheiden liquiditeitsbuffer hebben. Daarnaast is er ook de zorg wat er gebeurt als er veel aanbieders van assets met een hoge liquiditeit tegelijk willen verkopen.

Het VvV vindt dat de passage in de concept ZBO-verantwoording "*Aangescherpte regelgeving heeft enerzijds de weerbaarheid van de bankensector fors vergroot, en anderzijds kwetsbaarheden blootgelegd in de verzekerings- en pensioensector*" wel een erg negatief beeld schetst van de stand van zaken in de verzekeringssector.

DNB geeft aan dat het stukje in de inleiding inderdaad niet helemaal in balans is. Wat er staat klopt, de invoering van Solvency2, een op risico en marktwaarde gebaseerd systeem, leidt tot inzichten dat er kwetsbaarheden zijn, maar Solvency2 leidt ook tot verbeteringen op het gebied van buffers, risicomanagement en sleutelfuncties.

Het VvV vraagt waarom er pas in 2018 een pilot wordt gestart met het betrekken van externe deskundigen bij bestuurderstoetsingen als uitvloeisel van de aanbevelingen van de commissie Ottow.

DNB geeft aan dat de commissie Ottow leidt tot een drietal acties van DNB: 1) het aanstellen van een vertrouwenspersoon, deze is inmiddels aangezocht; 2) het aanstellen van een externe voorzitter van de bezwaarcommissie, ook deze is reeds aangezocht; en 3) externe partijen in het toetsingsproces introduceren, dit laatste moet nog gebeuren.

Het VvV pleit ervoor om dit laatste spoedig te realiseren.

Het VvV vraagt naar de oorzaken van de overschrijding van de kosten van IT en ondersteuning en of je de eenmalige bate van de verkoop van een pand moet meerekenen?

DNB licht toe dat de kosten van de centrale IT worden toegerekend aan alle taken van DNB. Ook de kosten en baten van huisvesting worden pro rata aan alle taken van DNB toegerekend.

In 2017 was een toename te zien van de kosten van applicatieontwikkelingen ten behoeve van toezicht.

Daarnaast is er sprake van hogere licentiekosten en een verschuiving van kosten naar voren in verband met Agile werken. Dit leidt op termijn tot lagere (afschrijvings)kosten.

Het VvV merkt op dat in de concept ZBO-verantwoording niet wordt gesproken over Brexit.

DNB geeft aan dat er de nodige activiteiten zijn uitgevoerd in verband met Brexit, vooral op het gebied van risico analyse bij instellingen.

De opmerkingen van het VvV zullen in de definitieve ZBO-verantwoording worden verwerkt.

De NVB vraagt aandacht voor de kosten van DGS. Hierover heeft de NVB een brief gestuurd. Wat de NVB betreft horen de kosten van DGS onder de toezichtkosten en zou er niet apart voor moeten worden begroot. De gerealiseerde kosten van toezicht en DGS tezamen bedragen EUR 162 miljoen tegenover EUR 145 miljoen vorig jaar en de NVB vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot het kostenkader.

DNB meldt dat er op vrijdag 9 februari een reactie naar de NVB is gestuurd. Door de Minister van Financiën is medio juli 2016 in een brief aan de TK uiteengezet dat er twee kostenkaders gaan komen: een kostenkader voor toezicht en een kostenkader voor resolutie/DGS. Het meerjarig kostenkader voor resolutie/DGS kan nog niet worden vastgesteld, vanwege het nieuwe karakter van beide taken en het benodigde ingroepad.

Afgesproken is dat er vanaf 2021 een kostenkader met een 4-jaarsritme zal komen voor resolutie/DGS.

De minister heeft in voornoemde brief aangegeven dat er in de tussentijd een aparte begroting op jaarbasis wordt vastgesteld voor resolutie en DGS, buiten het kostenkader voor het prudentieel toezicht.

HQ verwacht dat dit zou hebben geleid tot een daling van toezichtkosten omdat er sprake is van een verschuiving van capaciteit van toezicht naar DGS. DNB antwoordt dat dat niet het geval is aangezien voorheen de capaciteitsinzet en kosten voor het DGS ten laste kwamen van de begroting van het Centrale Bankdeel van DNB. Bovendien zijn met de herziene Europese richtlijn nieuwe taken en vereisten aan de uitvoering van het DGS toegevoegd.

De NVB geeft aan dat het kostenonderscheid tussen SSM-taken en het nationale banktoezicht al iets duidelijker is weergegeven dan vorige keer, maar verzoekt DNB om hiermee nog wel verder mee door te gaan. De NVB zou graag zien dat er nog verdere stappen worden gezet. Als voorbeeld wordt gegeven het onderscheid tussen de kosten van het toetsen van beleidsbepalers en het verlenen van vvgb's. Deze werkzaamheden worden deels door de ECB uitgevoerd.

In het afgelopen jaar heeft DNB in een bijeenkomst met de NVB de taakverdeling tussen ECB en DNB uitvoerig toegelicht en aangegeven welk onderscheid er in de kosten DNB aangebracht zou kunnen worden. Dat

onderscheid is ook opgenomen in de voorliggende concept verantwoording. DNB geeft aan niet veel mogelijkheden meer te zien tot een nader kostenonderscheid. DNB en de NVB zullen hierover nog contact met elkaar opnemen (actiepunt 84).

De NVB heeft de indruk dat er de afgelopen jaren te ruim is begroot, wat de inzichtelijkheid van de kostenontwikkeling niet ten goede komt. Door de onderschrijding lijkt er volgens de NVB sprake van een kostendaling terwijl er juist sprake is van een kostentoeename.

In het verleden heeft DNB vaak te maken gehad met onderschrijdingen van de begroting. Dat is in 2017 voor toezicht niet het geval. Wel had in de begroting al het voornemen tot het verkoop van panden gemeld kunnen worden, maar op dat moment was nog geen betrouwbare schatting te maken.

Voor de komende jaren voorziet DNB dat er geen sprake zal zijn van forse onderschrijdingen.

De NVB vraagt om naast de directe kosten van de ESA's, die al in de tabel (voetnoot) zijn opgenomen, ook om inzicht in de indirecte kosten van de ESA's. Hoeveel medewerkers bij DNB zijn hier mee bezig? De vraag is opportuun omdat op dit moment discussie is over financiering van de ESA's door de instellingen zelf.

DNB zegt toe hiervan een inschatting te zullen maken (actiepunt 85)

HQ reageert op de beschrijving van het toezicht op trustkantoren in de concept verantwoording, waarvan de algemene strekking is dat de risico's onvoldoende worden beheerst en vraagt zich af of er een onderscheid te maken is tussen HQ leden en niet-HQ leden.

DNB is op de hoogte van het kwaliteitslabel voor HQ leden, maar moet helaas constateren dat ook bij HQ leden met dit label dingen zijn aangetroffen die niet in orde waren. HQ zal zich inspannen om volgend jaar een beter resultaat te behalen.

3. Werkgroep Indirecte kosten toezicht

De covoorzitter namens DNB van de werkgroep (Arnoud Vossen) introduceert het rapport van de Werkgroep indirecte kosten toezicht, waarna de covoorzitter namens de sector (Leo de Boer) de voorbeelden van indirecte kosten en de adviezen presenteert. Voorbeelden van indirecte kosten kunnen worden geclusterd in een zevental categorieën: planning, timing, specifieke gerichtheid op doelgroep, overdrevenheid, helderheid, proportionaliteit en terugkoppeling/communicatie. De adviezen aan DNB zijn samengebracht in een vijftal thema's:

- 1) Planning
- 2) Doelmatigheid bij onderzoeken en uitvragen
- 3) Duidelijkere rolverdeling tussen DNB en andere (inter)nationale toezichthouders
- 4) Proportionaliteit en efficiëntie-slagen bij rapportages, invoeren portal en regtech
- 5) Communicatie over motivatie uitvragen en onderzoeken en terugkoppeling uitkomsten ervan

Het rapport is kort geleden door DNB ontvangen. DNB zal voor de zomer met een uitgebreide reactie op het rapport komen. In een eerste reactie geeft DNB aan dat het rapport een waardevolle opsomming geeft van concrete praktijkvoorbeelden. De adviezen in het rapport zijn welkom en worden serieus genomen. De mate van realiseerbaarheid zal evenwel verschillen. De praktijkvoorbeelden en adviezen worden intern uitgezet bij de divisies en het rapport zal binnenkort worden besproken in de Toezichtraad.

Het VvV benadrukt dat de adviezen vanuit de sector constructief bedoeld zijn. DNB waardeert dit en ziet de meerwaarde hiervan. DNB zal haar reactie op de adviezen voor de zomer terugkoppelen, zowel aan de leden van het panel als aan de leden van de Werkgroep indirecte kosten toezicht.

4. Status acties en adviezen

Actielijst panel

HQ is tevreden met het antwoord op actie 83 en vraagt wat de gevolgen van de invoering van een nieuwe tariefschijf bij de trustkantoren zijn op de tarieven van de andere schijven. DNB geeft aan dat de invoering ceteris paribus zou leiden tot een geringe daling van (een aantal overige) tarieven, maar dat de effecten op de andere schijven afhankelijk is van de samenstelling van de sector en het totaal op te halen bedrag bij de trustkantoren. Zoals bekend is het aantal trustkantoren afgenomen, wat een verhogend effect heeft op de tarieven van de overige instellingen.

DNB zal voor de zomer nog reageren op het rapport van de werkgroep Indirecte kosten toezicht (actie 69). Er zijn verder geen opmerkingen bij de overige acties, die daarmee als afgerond kunnen worden beschouwd.

Adviezenlijst panel

Er zijn geen opmerkingen bij de lopende adviezen, die daarmee als afgerond kunnen worden beschouwd.

5. Rondvraag & afsluiting

Het NVGTK heeft nog een aantal specifieke opmerkingen bij de verantwoording. Deze zullen schriftelijk aan DNB worden doorgegeven.

Het VvV memoreert dat dit de laatste panelbijeenkomst is voor de voorzitter Toezicht en bedankt hem namens alle marktpartijen voor zijn verdiensten voor de BV Nederland en (de klanten van) de sector.

6. Afsluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering

Bijlage actielijst panel

Nr	Datum	Actie	Status	Opmerking
69	9-4-2013	Relatie met advies nr. 63. Naar aanleiding van de bijeenkomst van 9 april 2013 is afgesproken om het onderwerp indirecte lasten beter aan bod te laten komen in het panel.	Loopt	In de panelbijeenkomst d.d. 22 september 2017 is besloten een werkgroep op te richten inzake het onderwerp indirecte kosten toezicht. De werkgroep indirecte kosten toezicht heeft als mandaat: het verzamelen van concrete voorbeelden van onnodige indirecte kosten van het toezicht, het opstellen van concrete adviezen hierover richting DNB en het uitbrengen van verslag hiervan in de eerstvolgende panelbijeenkomst (12 februari 2018). De werkgroep staat onder voorzitterschap van zowel de sector als DNB – Leo de Boer (Verbond van Verzekeraars) en Arnoud Vossen (DNB). Tijdens de panelbijeenkomst op 12 februari heeft de covoorzitter namens de panelleden de adviezen van de werkgroep toegelicht en heeft DNB een eerste reactie op hoofdlijnen gegeven op de adviezen van de sector. DNB zal voor de zomer een vervolgreactie geven aan de leden van zowel de werkgroep als het panel.
82	22-9-2017	De NVB vraagt naar de plaats waar de DGS kosten binnen de begroting opgenomen zouden moeten worden, binnen het toezichtkader of niet. Wat is de wettelijke basis hiervan?	Afgerond	<p>In het verlengde van deze vraag heeft de NVB op 18 december een brief gestuurd. DNB en NVB zijn over de kwestie in gesprek, een formele reactie aan de NVB is op 9 februari verzonden.</p> <p>Deze brief zet, mede op basis van de grondslag in de Wbft, ook uiteen hoe de begroting van (en verantwoording over) de uitvoeringskosten van het DGS zich verhoudt tot het kader voor de toezichtkosten over de periode 2017-2020.</p> <p>Tevens werkt het Ministerie van Financiën thans aan verdere verduidelijking van de wettelijke eisen aan de begroting die DNB dient op te stellen voor de bekostiging van haar taakuitvoering.</p>

Bijlage actielijst panel

Nr	Datum	Actie	Status	Opmerking
83	22-9-2017	HQ vraagt hoe de staffel van de toezichtkosten per kantoor is bepaald. Verder is onduidelijk waarom de hoogste kostencategorie start vanaf een omzet van 5 mln omdat dit betekent dat een kantoor met een omzet van EUR 5 mln dezelfde toezichtskosten betaalt als een kantoor met een omzet van bijvoorbeeld 50 mln.	Afgerond	<p>DNB kijkt bij de advisering van de tarieven naar diverse aspecten, zoals het totaal op te halen bedrag van de Trustkantoren en de samenstelling van deze sector. Bij de verdeling van de kosten over de sector wordt rekening gehouden met de mate van toezichtinspanning en draagkracht van partijen.</p> <p>In de afgelopen jaren is de heffing van Trustkantoren fors toegenomen van EUR 0,5 miljoen in 2012 tot EUR 3,5 miljoen in 2017, met name als gevolg van de verlaging van de overheidsbijdrage in 2013 en de gehele afschaffing van de overheidsbijdrage in 2015.</p> <p>Bij de afschaffing van de overheidsbijdrage is, in lijn met de wens van de minister, vooral rekening gehouden met het ontzien van kleine partijen. Deze kleine partijen hebben relatief een veel kleinere tariefstijging gehad dan de grote partijen. Het aantal kleine partijen is overigens de afgelopen jaren afgenomen.</p> <p>Gegeven het feit dat de omzet van de grootste partijen ruim boven de grens van EUR 5 miljoen ligt zal DNB de minister adviseren om in 2018 een extra tariefschijf toe te voegen voor de partijen met een omzet van (bijvoorbeeld) meer dan EUR 20 miljoen, met een bijbehorend hoger tarief.</p>
84	12-2-2018	De NVB vraagt om inzicht in de indirecte kosten van ESA's. Hoeveel medewerkers van DNB zijn hier mee bezig?	nieuw	DNB zegt toe hiervan een inschatting te zullen maken.

Bijlage adviezenlijst panel

Nr.	Datum	Advies/voorstel	Reactie	Status	Opmerkingen
			DNB		
82	23-9-2016	Het VvV vraagt om structureel in overleg te treden met de financiële sector en het Ministerie van Financiën over het terugdringen van de omvang en de complexiteit van toezicht wet- en regelgeving en de interpretatie van de regels door de toezichthouders, bijvoorbeeld in de periode rond de jaarlijkse wetgevingsbrieven, voordat de minister hierop formeel reageert. Het advies wordt ondersteund door PF, DUFAS en APT.		Afgerond	DNB hecht eraan een transparante toezichthouder te zijn. Belangrijke beleidsmatige ontwikkelingen komen daarom aan de orde in de bestuurlijke overleggen tussen DNB en de sector. Dit draagt ertoe bij dat DNB in staat is om tot goede afwegingen te komen over de noodzaak en strekking van eventuele wetgevingswensen. DNB heeft toegezegd dat de financiële sector zal worden geraadpleegd voordat de wetgevingsbrieven aan de minister worden aangeboden. DNB benadrukt dat de uiteindelijke inhoud van de wetgevingsbrief de
84	16-2-2017	De NVB vraagt om meer inzicht te krijgen in het kostenonderscheid tussen SSM en DNB.	DNB heeft de wijze van kostenberekening en kostentoerekening voor banken op papier te zetten. Daarnaast is DNB in een informatiebijeenkomst met de NVB dieper ingegaan op de dagelijkse SSM-toezichtpraktijk en specifiek de taakverdeling en samenwerking tussen DNB en de ECB. Afgesproken is om nogmaals nader over dit onderwerp te spreken. Dit gesprek heeft plaatsgevonden.	Afgerond	De NVB geeft aan dit punt bij voortduring onder de aandacht moet blijven. DNB heeft dit toegezegd.
85	22-9-2017	Het VvV vraagt om de planning van de onderzoeken goed af te stemmen met de sector en hierbij rekening te houden met voldoende responsetijd, zeker rond de afsluiting van (half)jaarcijfers.		Afgerond	Dit advies is opgenomen in de adviezen van de werkgroep Indirecte kosten.